

БОЛЬКАВА

i

Першае ўзгадванне – 1840 г. як маёнтка князёў Свiрскiх.
Пачатак XX ст. – у 1904 г. у маёнтку налічваўся 41 жыхар, тут з 1840 па 1913 гады працавала вінакурнае прадпрыемства, з 1913 г. – спірт-завод, была паравая машына, сядзiбныя пабудовы, парк, ставы, вадзяны млын.
Наш час – вёска, каля 60 жыхароў, маюцца гаспадарчыя пабудовы.

54°50,59' с.ш., 26°27,74' в.д.

Будынак былога спіртзавода, цяпер завод кармавых дрожджаў
 Здание бывшего спиртзавода, ныне завод кормовых дрожжей

Заклалі сядзiбу князі Свiрскiя, але сучасны выгляд яна атрымала пры Бишевскiх. Яе назва паходзiць ад iмя гаспадара – князя Баляслава (Большкi). Сёння захаваўся цiкавы падмурак сядзiбнага дома, у які ўмураваны 4 жорнавыя камяні. На тэрыторыі сядзiбы захаваўся тры будынкi з чырвонай цэглы: былы спіртзавод, спіртасховiшча, кацельня. Спіртзавод з'яўляецца помнiкам прамысловага будаўнiцтва. Побач захаваўся будынак склада з чырвонай цэглы на падмурку з каменю (вырашаны ў простых формах) і драўляны свiран. Часткова захаваўся пейзажны парк з групамі вязаў, клёнаў, лістоўнiцы, а таксама стаў.

Сядзiбны стаў / Усадебны пруд

Падмурак сядзiбнага дома
Фундамент усадебнага дома

Заложылі усады князья Свирские, но современный вид она приобрела при Бишевских. Ее название происходит от имени хозяина – князя Болеслава (Больки). Сегодня сохранился изначальный фундамент усадебного дома, в который вмуровано 4 жерновых камня. На территории усадьбы сохранилось три здания из красного кирпича: спиртзавод, спиртохранилище, котельня. Спиртзавод – памятник промышленного строительства. Рядом сохранилось здание склада из красного кирпича в простых формах на фундаменте из камня и деревянный амбар. Частично сохранился пейзажный парк с группами вязов, кленов, липы, а также пруд.

Рэшткi парку і сажалак
Фрагменты парку і прудов**Гiстарычная замалёўка**

Пра палац ў Большава маюцца згадкi Габрыелi Пузынi: «Большаўскi дом быў цудоўным! Белы, вясёлы, з чырвоным дахам і зялёнымi жалюзямi, стаяў на гары і панаваў над разлеглай ваколіцай, возерам Свiр і двума мураванымi касцёламі ў Свiры і Засвiры».